

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФАХ»
(Бас-гітара)**

“Мистецтво джазу”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Дніпро
2025**

Розробник: *Колотуша Максим Олексійович* — викладач ЦК “Мистецтво джазу”

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Фах» (Бас-гітара) відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025-2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Фах» (Бас-гітара) відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП “Фовий музичний коледж” КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Фах» (Бас-гітара) відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Мистецтво джазу» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «27» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії «Мистецтво джазу»

Ілля МИЧЛО

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 20	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 600	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 1-4
Тижневих годин: аудиторних – 2	освітньо-професійна програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – I - VIII
Вид контролю – поточний контроль 1 – 7 семестри; підсумкова атестація (екзамен по завершенні навчальної дисципліни) – 8 семестр	Рівень освіти – фахова передвища освіта Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Індивідуальні заняття – 294 годин
		Самостійна робота 306 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Фах/виконавство» є підготовка здобувачів освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр» до концертно-виконавської діяльності в сфері сучасної джазової музики, а також виховання у молодих музикантів найякісніших виконавських навичок професійного володіння інструментом.

2.2 Завдання:

1. Формувати всебічно та збалансовно розвинену особистість музиканта;
1. Досягнення майбутніми фахівцями високого професійного та технічного рівня володіння своїм інструментом;
1. Формувати виконавську майстерність та артистизм;
1. Досягнення майбутніми фахівцями високого художньо виконавського рівня;
2. Розкрити виконавський потенціал здобувача.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

2.3.1 Загальні (ЗК)

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати новими знаннями;

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

2.3.2. Спеціальні (СК)

СК 1. Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності;

СК 2. Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності;

СК 3. Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності;

СК 4. Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5. Здатність демонструвати професійні навички та уміння у музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності;

2.4. Програмні результати навчання:

РН 3. Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 5. Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити;

РН 6. Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту;

РН 8. Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9. Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13. Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15. Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16. Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17. Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Заняття з дисципліни «Фах» базуються на програмі, що формується викладачем на основі рівня студентів, їх індивідуальних здібностей. Протягом кожного семестру студент готує програму, що складається з 6-х композицій різного стилістичного напрямлення. Кожен твір має розкривати індивідуальний художній задум студента та відповідати обраній стилістичній концепції.

Тема 1. Постава виконавського апарату.

Необхідність коригування постави до потреб сучасного джазового виконавства. Пошук збалансованої та стабільної постави виконавського апарату. Ознайомлення з базовими поняттями, що використовуються у джазовій музиці. Постава корпусу, правої та лівої руки здобувача. Налаштування синхронної роботи всіх компонентів постави виконавського апарату здобувача.

Тема 2. Робота над звуком та звуковидобуванням. Вивчення грифу бас-гітари. Зміна позицій.

Освоєння базових принципів звуковидобування на бас-гітарі. Гра двома пальцями правої руки на одній струні, двох сусідніх струнах, двох струнах через сруну, двох срунах через дві струни. Початок взаємодії з лівою рукою. Способи глушіння відкритих та закритих струн. Власний контроль якості звуку. Вивчення грифу інструменту, підбір раціональної аплікатурної системи для лівої руки (трипальцевої або чотирипальцевої), координація правої та лівої рук, первинні навички правильної зміни позицій. Вправи по відкритих струнах. Вправи на розвиток лівої руки та взаємодію обох рук.

Тема 3. Штрихова культура виконавства на бас-гітарі у джазовій музиці. Фразування.

Розбір базових штрихових технік бас-гітари. Деташе, стакато, легато, маркато як основні штрихи, що використовуються у джазовому виконавстві. Фразування та фразові ліги. Акцентування. Гра основних звукорядів та вправ на розвиток основ джазового фразування.

Тема 4. Технічні особливості виконання на бас-гітарі.

Академічні та джазові етюди, лади та звукоряди та їх похідні вправи, що дозволяють розвинути відчуття джазового фразування. Робота під різні види метроному. Розвиток виконавської техніки, швидкості та гнучкості виконавського мислення. Відпрацювання навичок швидкісної технічної гри.

Тема 5. Технології джазової артикуляції. Ритм.

Побудування джазової фрази в залежності від стильового напрямку виконання. Поняття свінгу та свінгування. Поняття тайму та груву. Ритмічні особливості виконання джазової музики на бас-гітарі. Відпрацювання стабільного відчуття тайму та груву.

Тема 6. Стильова палітра джазової музики. Виконавські техніки.

Ознайомлення зі різноманітним стилем джазової музики та відповідними техніками виконання, що в них використовуються. Свінг, боп та його похідні, Latin music, сучасна модальна та фьюжн музика. Аналіз найвідоміших зразків джазового мистецтва з точки зору стильових особливостей. Особистий стиль визнаних джазменів минулого та сьогодення.

Тема 7. Підбір репертуару. Інтерпретація джазових стандартів в залежності від виконавських задач.

Підбір репертуару згідно технічних, стильових та художніх завдань, що необхідно вирішити задля раціонального та гармонійного розвитку здобувача. Опрацювання, аналіз та інтерпретація підбраного репертуару та його подальша підготовка до прийняття в роботу. Постановка художніх та виконавських цілей.

Тема 8. Акомпанімент. Імпровізація. Гармонічно-мелодичні основи та базові принципи.

Базові принципи акомпаніменту та імпровізації в джазовому мистецтві. Відповідність підбору прийомів акомпаніменту та імпровізації стильовим особливостям музики. Стильові особливості акомпаніменту та імпровізації. Технологічні основи акомпаніменту та імпровізації: гармонічні послідовності та відповідне обігрування їх, тризвучні пари, гармонійні заміни. Гармонічна вертикаль та її відображення в акомпаніменту та імпровізації. Ладова імпровізація. Бібопові лади та робота з пентатоніками. Секвенції.

Тема 8. Структура джазової імпровізації та акомпаніменту в різних стилях.

Аналіз імпровізацій та акомпаніменту визнаних джазменів у різних стилях. Традиційний та сучасний (модальний/ладовий) підходи до акомпаніменту та імпровізації. Імпровізація та акомпаніменту в баладах. Робота

з довжинами нот та інтервалами. Імпровізація та акомпанімент в latin music. Ритмізація та побудування ритмічних патернів.

Тема 9. Комплексний виконавський аналіз музичного матеріалу та підготовка до виступу.

Аналіз музичного репертуару з точки зору виконавської практики, художнього сенсу та творчої актуалізації. Підготовка програми до виступу. Побудування виконавської концепції відповідно до власних потреб здобувача. Рішення художніх завдань, що дозволяють розкрити творчий задум автора/виконавця.

Тема 10. Розкриття творчого потенціалу шляхом синтезу виконавських технік та прийомів гри на бас-гітарі у джазовій музиці.

Синтез технічних, технологічних, художніх та творчих аспектів виконавської діяльності задля виконання всіх поставлених художньо-виконавських завдань здобувача. Гармонічний творчий розвиток здобувача шляхом абсолютного пізнання власних можливостей та можливостей свого інструменту. Аспект пошуку та експериментальна практика у виконавській діяльності музиканта.

Рекомендований репертуарний список

A Foggy Day	Falling Grace	Lady Bird
All Blues	Fly Me to the Moon	Like Someone In Love
All of Me	Footprints	Long Ago and Far Away
All of You	Four	Lullaby of Birdland
All the Things You Are	Gentle Rain	Meditation
Alone Together	Giant Steps	Misty
Anthropology	Girl From Ipanema	Moment's Notice
Autumn Leaves	Green Dolphin Street	Moonlight In Vermont
Beautiful Love	Have You Met Miss Jones	Mr. PC
Billies Bounce	How High the Moon	My Funny Valentine
Black Orpheus	How Insensitive	My One and Only Love
Blue Bossa	I'll Remember April	My Romance
Blue Monk	I Hear a Rhapsody	Nica's Dream'
Bluesette	I Love You	Night and Day
Body and Soul	I Mean You	Oleo
Bye Bye Blackbird	I Thought About You	Once I Loved
Chega De Saudade	If I Should Lose You	One Note Samba
Cherokee	In Walked Bud	Out of Nowhere
Confirmation	In Your Own Sweet Way	Quiet Nights (Corcovado)
Darn That Dream	In a Mellow Tone	Recordame
Days of Wine and Roses	In a Sentimental Mood	Rhythm-a-ning
Dolphin Dance	Invitation	Round Midnight
Don't Get Around Much	It Could Happen to You	Satin Doll
Anymore	Joy Spring	Scrapple From the Apple
Donna Lee	Just Friends	Secret Love
East of the Sun	Just in Time	Softly As In a Morning Sunrise

Solar
 Someday My Prince Will Come
 Song for my Father
 Sophisticated Lady
 Speak Low
 Star Eyes
 Stella By Starlight
 Sugar
 Summertime
 Take the a Train
 Tenderly
 There Will Never Be Another You
 There is No Greater Love
 This I Dig of You
 Triste
 Up Jumped Spring
 Wave
 Well You Neednt
 What is This Thing Called Love
 When I Fall In Love
 Yardbird Suite
 Yesterdays
 You'd Be So Nice To Come Home
 You and the Night and the Music
 Airegin
 Along Came Betty
 Au Privave
 Bags' Groove
 Birdlike
 Blues for Alice
 Confirmation
 Cottontail
 Cute
 Dear Old Stockholm
 Dolphin Dance
 Doxy
 Equinox
 Freddy the Freeloader
 Good Bait
 Groovin' High
 Half Nelson
 Hi-Fly

Hot House
 Impressions
 Jeannine
 Lazybird
 Milestones (old)
 Minority
 Moanin'
 Moose the Mooche
 My Little Suede Shoes

 Nardis
 Night in Tunisia
 Ornithology
 Peace
 Pensativa
 Pent-Up House
 Perdido
 Preacher (The)
 Sandu
 So What
 Sonnymoon for Two
 St. Thomas
 Stalemates
 Stolen Moments
 Straight No Chaser
 Strollin'
 Take Five
 Tenor Madness
 Things Ain't What They Used To
 Tune Up
 Whisper Not
 Woody'n You
 Work Song
 Almost Like Being In Love
 April in Paris
 Autumn in New York
 But Beautiful
 But Not For Me
 Come Rain or Come Shine
 Darn That Dream
 Days of Wine and Roses
 East of the Sun

Embraceable You
 Emily
 Falling in Love with Love
 Gone With The Wind
 Here's That Rainy Day
 Honeysuckle Rose
 How Deep Is The Ocean
 I'm Old Fashioned
 I've Never Been in Love Before
 I Could Write A Book
 I Didn't Know What Time It Was
 I Let A Song Go Out Of My
 Heart
 I Remember You
 I Should Care
 If I Were A Bell
 It Don't Mean A Thing
 It Had To Be You
 Its Only A Paper Moon
 Its You Or No One
 Love Walked In
 Love for Sale
 Moonlight in Vermont
 More I See You (The)
 My Foolish Heart
 My Shining Hour
 Our Love Is Here To Stay
 Pennies From Heaven
 Polkadots And Moonbeams
 September In The Rain
 Skylark
 Song Is You (The)

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Індив.
Тема 1.					
Постава виконавського апарату.	70			30	40
<i>Разом за темою 1</i>	70				

Тема 2.						
Робота над звуком та звуковидобуванням. Вивчення грифу бас-гітари. Зміна позицій.	60				30	30
<i>Разом за темою 2</i>	60					
Тема 3.						
Штрихова культура виконавства на бас-гітарі у джазовій музиці. Фразування.	59				29	30
<i>Разом за темою 3</i>	59					
Тема 4.						
Технічні особливості виконання на бас-гітарі.	60				30	30
<i>Разом за темою 4</i>	60					
Тема 5.						
Технології джазової артикуляції. Ритм.	68				30	38
<i>Разом за темою 5</i>	68					
Тема 6.						
Стильова палітра джазової музики. Виконавські техніки.	40				20	20
<i>Разом за темою 6</i>	40					
Тема 7.						
Підбір репертуару. Інтерпритація джазових стандартів в залежності від виконавських задач.	50				20	30
<i>Разом за темою 7</i>	50					
Тема 8.						
Структура джазової імпровізації та акомпаніменту в різних стилях.	93				45	48
<i>Разом за темою 8</i>	93					
Тема 9.						

Комплексний виконавський аналіз музичного матеріалу та підготовка до виступу.	50				30	20
<i>Разом за темою 9</i>	50					
Тема 10.						
Розкриття творчого потенціалу шляхом синтезу виконавських технік та прийомів гри на бас-гітарі в джазовій музиці.	50				30	20
<i>Разом за темою 10</i>	50					
Усього годин	600				294	306

5. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені.

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені.

7. Теми аудиторних занять навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Постава виконавського апарату.	40
Робота над звуком та звуковидобуванням. Вивчення грифу бас-гітари. Зміна позицій.	30
Штрихова культура виконавства на бас-гітарі в джазовій музиці. Фразування.	30
Технічні особливості виконання на бас-гітарі в джазовій музиці.	30
Технології джазової артикуляції. Ритм.	38
Стильова палітра джазової музики. Виконавські техніки.	20

Підбір репертуару. Інтерпритація джазових стандартів в залежності від виконавських задач.	30
Структура джазової імпровізації та акомпаніменту в різних стилях.	48
Комплексний виконавський аналіз музичного матеріалу та підготовка до виступу.	20
Розкриття творчого потенціалу шляхом синтезу виконавських технік та прийомів гри на джазовому саксофоні.	20
Усього годин	306

9. Індивідуальні завдання

1. Вивчення акустичних можливостей та природи власного інструмента з метою її відповідності концертним умовам творчих виступів.
2. Транскрипція та аналіз імпровізацій та аранжувань визнаних джазових виконавців задля виділення технічних та технологічних особливостей джазової імпровізації та виконавства в цілому.
3. Добір та виконання творів за різними видами технічних та виконавських труднощів.
4. Формування власної системи самостійних занять для розвитку виконавської техніки.
5. Складання власних вправ інструктивно-технічного характеру.

10. Методи та технології навчання

Вивчення нормативної дисципліни «Фах» передбачає поєднання різних методів і технологій викладання. Під час проведення занять використовуються наступні методи:

1. У процесі роботи над художнім матеріалом:
 - розмовний (бесіда, діалог, роз'яснення);
 - наочний (ілюстрування, демонстрування)
 - практичний (індивідуальна гра на інструменті та/або проспівування матеріалу).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;

- бінарні методи (поєднання теорії та практики).

3. За логікою сприйняття та засвоєння навчального матеріалу:

- індуктивно-дедуктивні, репродуктивні, проблемні, риторично-інтерпретаційні, постановочно-аналітичні методи.

11. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: перевірка засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання самостійних та практичних завдань, а також атестаційний екзамен (виступ).

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «А» («відмінно»):

- 1) високий рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) вільне застосування практичних навичок;
- 3) правильно, без жодної помилки виконані всі завдання.

Оцінка «В» («дуже добре»):

- 1) дуже добрі знання теоретичного матеріалу;
- 2) вміння застосовувати теоретичні знання у практичних завданнях;
- 3) незначні помилки у виконанні завдань, наявність окремих неточностей.

Оцінка «С» («добре»):

- 1) достатня міра засвоєння ключових теоретичних понять;
- 2) окремі неточності й помилки при виконанні завдань.

Оцінка «D» («задовільно»):

- 1) наявність загальних теоретичних знань на рівні уявлень;
- 2) неточності та помилки при виконанні завдань.

Оцінка «E» («достатньо»):

- 1) наявність окремих уявлень про вивчений матеріал;
- 2) не виконано більшу половину завдань.

Оцінка «FX» («незадовільно з можливістю повторного складання»):

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання завдань.

Оцінка «F» («незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»):

- 1) відсутність будь-яких уявлень про вивчений матеріал;
- 2) неспроможність виконати жодне завдання.

12. Методичне забезпечення

12.1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення.

12.2. Друковані та електронні матеріали (ноти).

12.3. Робоча програма з дисципліни.

12.4. Силабус навчальної дисципліни «Фах».

13. Рекомендована література

1. How to Play Bass Guitar in 14 Days: Daily Bass Lessons for Beginners (Michael Mueller, Troy Nelson, 2020) Як навчитися грати на бас-гітарі за 14 днів: щоденні уроки для початківців. Підручник для тих, хто тільки починає.
2. The 5 String Bass Guitar: Mode System Concept, Volume 1: Major Modes (Petros Dragoumis, 2020) Детально пояснює ладову систему гри на п'ятиструнній бас-гітарі, корисно для розширення гармонічного мислення.
3. Deliberate Practice For Bass Guitar 2.0: How To Practice For Constant And Consistent Improvement (Paul Wolfe, 2022) Усвідомлена практика для бас-гітари. Книга про методи систематичних занять, постановку цілей і розвиток техніки без перевтоми.
4. Build Walking Bass Lines in 14 Days: Jazz & Blues Bass Lines for Upright And Electric Bass (Clay Schaub, 2021) Створи Walking Bass за 14 днів: джазові та блюзові бас-лінії для контрабаса та бас-гітари. Навчання побудові walking bass (ходячих басових ліній) у джазі та блюзі.
5. The Bass Guitarist's Guide to Reading Music – Beginner Level (Stuart Clayton, 2021) Посібник бас-гітариста з читання нот — початковий рівень. Дуже корисний підручник, щоб навчитися читати ноти.